

## Novi grobovi

JOHN YAGER

V soboto večer je preminil na svojem domu obče poznani John Yager, star 77 let, stanujoč na 17618 Grovewood Ave. Doma je bil iz vasi Bizovik pri Ljubljani, odkoder je prišel v Ameriko leta 1913. Do leta 1925 je družina bivala v Johnstown, Pa., nakar se je preselila v Cleveland. Bil je član društva Lipa št. 129 SNPJ in Samostojnega društva v Johnstown, Pa. Zena Rose in brat Frank sta preminila pred tremi leti. Tukaj zapuščata sinove Johna, Freda in Stanleja ter hčer Mary, ki s svojih soprogom Frank Kramer vodi gostilno Kramer's Grill na E. 185 St. Pogreb se bo vršil v sredo popoldne ob 2. uri iz Svetkovega pogrebnega zavoda na 478 E. 152 St. na Whitehaven pokopališče.

MARY PERSIN

Včeraj zjutraj je umrla poznana Mary Persin, rojena Jeršin, stara 49 let. Stanovala je na 19507 Shawnee Ave. Doma je bila iz vasi Mali Ločnik, blizu Lipnje. Bila je članica društva Svoboda št. 235 HBZ in poročnice št. 14 SZZ. Tukaj zapuščata žalujočega soproga Slavca, sina Stanleja in hčer Mrs. Mary Sedmaka. Pogreb se bo vršil v sredo ob 8:45 uri iz Svetkovega pogrebnega zavoda v cerkev Marije Vnebovzete ob 9:30 ter nato na pokopališče Calvary.

JOHN VIDMAR

V petek je umrl v Wormer bolnišnici John Vidmar ml., star 44 let, stanujoč na 1407 E. 41 St. Rojen je bil v Clevelandu. Bil je član društva sv. Cirila in Metoda št. 18 SDZ ter zaposlen pri Kilby Mfg. Co. Tukaj zapuščata starše John in Mary, rojena Benda, tri brate: James, Frank in Joseph, ter dve sestri, Mrs. Mary Dučić in Mrs. Anna Dyson. Pogreb se bo vršil v torek zjutraj ob 9. uri iz Grdinovega pogrebnega zavoda na 1053 E. 62 St. v cerkev sv. Pavla na E. 40 St. ter nato na pokopališče Calvary.

JOHN TURK

Po par-dnevni mučni boleznii je preminil v Rome, Ohio, blizu Jefferson, O., poznani John Turk, star 71 let. Družina Turk je svoječasnno dolgo let bivala na Addison Road. Doma je bil iz Nove vasi pri Rakeku, kjer zapuščata hčer Mary, poročeno Straj, in več sorodnikov. V Ameriki se je nahajal 34 let in je bil član društva Napredni Slovenci št. 5 SDZ. Tukaj zapuščata žalujočo soprogo Mary, rojeno Milavec, tri sinove: Johna ml., Louisa in Josepha, hčer Mrs. Jean Gainer, 11 vnukov in več sorodnikov. Pogreb se bo vršil v torek zjutraj ob 8:15 uri iz Želetovega pogrebnega zavoda na 458 E. 152 St. v cerkev sv. Vida ob 9:30 uri in nato na pokopališče Calvary.

V zadnje slovo

Članice podr. št. 14 SZZ so prošene, da se jutri večer 30. dec. snidejo v Svetkovem pogrebem zavodu na 478 E. 152 St., da se poslovijo od pokojne članice Mary Persin.

Klub "Ljubljana"

Jutri večer 30. decembra se bo vršila glavna letna seja kluba "Ljubljana" v Slov. društvenem domu na Recher Ave. Vabi se vse člane, da pridejo, ker seja je važna. Poleg običajnih zadev na dnevnem redu se bodo vršile volitve odbora za prihodnje leto.

## V Grčiji divjajo hude borbe za mesto Konico

### Monarhistične čete poskušajo prodreti od obleganega mesta

ATENE, 27. dec.—Ojačani oddelki grške monarhistične armade so nocoj uničili pol ducata gerilskih postojank v poskusih, da izvršijo vdor do mesta Konica, ki ga gerilci oblegajo z artilerijo.

Ponoči so vladne čete dobile dodatna pojačanja in težko orožje ter se pripravljajo na s snegom pokritih hribih Epira za naskok v zori. Monarhistična vlada je poslala v borbo tudi letala. Neke poročila pravi, da so zračne sile napadle gerilsko artilerijo in uničile dve gerilski poljski bateriji.

Poveljnik garnizije v Konici je ranjen

Monarhistična garnizija v oblegani in obkoljeni Konici je odbila šest močnih napadov gerilskih sil. Obrambo mesta še vedno vodi ranjeni poveljnik, ki komandira četam iz postelje.

Hude borbe so se vršile za cesto, ki vodi iz Joanine v Konico. Vladne čete poskušajo, da bi zavzele cesto in tako poslale oblegani Konici nujno potrebno pomoč.

Oddelki grške "demokratične armade" (gerilcev) odbijajo monarhistične napade s svojih postojank na hribih, ki so porušili s snegom.

Poročila iz monarhističnih virov pravijo, da se posebno hude borbe vodijo za važni most Bourzani, ki se nahaja 11 milj od Konice.

Konica bi naj bila prestolnica nove države

V borbo za Konico je gen. Markos vrgel 2.000 gerilcev in kot pravijo poročila, poskušajo

gerilci zavzeti Konico, da iz nje stvorijo glavno mesto nove države, ki jo je gen. Markos naznanil dan pred Božičem.

Uradnik informativnega urada ameriške pomožne misije Frank Shea je izjavil, da se je na epirskih hribih pred napadom nahajalo okrog 4.000 mož gerilske armade.

Shea, ki se je nahajal v Joanini, ko so gerilci začeli napadati, je dalje izjavil, da je bil obveščen, da nameravajo gerilci zavzeti celi Epir skupaj z mestom Joanina.

Monarhistični ukrepi v zvezi s civilno vojno

ATENE, 28. dec.—Grški svet za koordinacijo, ki ima pooblastila, da podvzame nujnostne ukrepe in odobrava nove zakone, ko je parlament razpuščen, je odobril proti komunistični zakon, na podlagi katerega je komunistična stranka protipostavna. Z novim zakonom pa ni prepovedana samo komunistična stranka, ampak tudi levičarska koalicijska organizacija EAM.

Člani in simpatičarji teh organizacij bodo kaznovani s 20 let ali pa dosmrtnim zaporom, v težjih slučajih pa s smrtjo.

Novi zakon je postal veljaven 10 minut po sprejetju, odnosno objavi v uradnim vladnem časopisu.

## Slovenski begunec dr. Vošnjak je tudi prišel v Cleveland

Kot poroča včerajšnji "Plain Dealer", se v Clevelandu nahaja kot begunec dr. Bogumil Vošnjak, ki misli ostati tu do srede.

Plain Dealer pravi, da je dr. Vošnjak "politični begunec" in da je "še vedno rodoljub." Prvič je obiskal Cleveland leta 1918, ko je agitiral za ustanovitev Jugoslavije, katere je prenehala obstajati po zmagi Osvobodilne fronte, ki je iz Jugoslavije ustvarila federativno republiko.

Kot zagovornik kraljevine Jugoslavije, je dr. Vošnjak imel važne položaje v predvojni Jugoslaviji, bil je tajnik jugoslovanske delegacije na mirovni konferenci v Parizu leta 1919 in napisal je tudi staro jugoslovansko ustavo, na podlagi katere je Jugoslavija postala kraljevina.

Iz Jugoslavije je dr. Vošnjak zbežal leta 1945. Nahajal se je osem mesecev v glavnem stanu Draže Mihajloviča, ki je bil ustreljen vsled kolaboracije z nacističnim in fašističnim okupatorjem.

Dr. Vošnjak se je v Clevelandu sestal tudi z bivšim guvernerjem Lauschetom in bivšim councilmanom Edwardom Pucelom. Kot rečeno, bo tu ostal do srede, potem pa bo odpotoval v Washington, kjer se bo sestal s "predstavniki Slovencev, Hrvatov in Bolgarov".

V Ameriki se dr. Vošnjak nahaja že od 5. decembra. Prišel je kot predstavnik organizacije Unitas, gibanja, ki ga je organizirala rimska gregorijanska univerza s ciljem združitve vseh cerkev. Med ostalimi cerkvenimi voditelji ga je sprejel v New Yorku tudi kardinal Spellman.

Plain Dealer pristavlja tudi, da je dr. Vošnjak organiziral Slovensko narodni odbor, katerega sedež "se nahaja tu". Predsednik odbora je znani dr. Miha Krek. (Plain Dealer pravi "Dr. Miha Krek of Cleveland is chairman," kar daje slutiti, da se je dr. Krek tu v Clevelandu že udomačil).

Kar se pa tiče Zedinjenih držav, članek pravi, da niso dosegle nobenega ekonomskega napredka po vojni in da je prepad med cenami in mezdami vedno bolj širok.

Glede položaja v vzhodni Evropi pa članek poudarja uspehe, ki so doseženi v Češkoslovaški, kjer je industrijska zmogljivost dvignjena na 90 odstotkov predvojnega, v Jugoslaviji, kjer se z velikim delovnim navdušenjem izvršuje petletni plan, v Poljski, kjer se štiriletni plan za ekonomsko obnovo navzlic suši popolnoma uspešno izvršuje.

Sama Rusija je v prvih devetih mesecih tekočega leta zvišala za 18 odstotkov industrijsko zmogljivost v primeri s preteklim letom, dočim je žetva bila 58 odstotkov višja kot pa lani.

Uradnice krožka št. 2 Prog. Slovenk

Na letni seji krožka št. 2 Progresivnih Slovenk so bile izvoljene sledeče uradnice za leta 1948: Predsednica Cecilia Subel, podpredsednica Frances Legat, tajnica-blagajničarka Mary Zakrajšek, 1038 Addison Rd., zapisničarka Frances Gorshe, nadzornice: Helen Mikuš, Jennie Poklar in Mary Somrak, zastopnica za SANS Ursula Muley in Helen Mikuš, za Klub družtev Agnes Zagar, za delniško sejo SND Cecelia Subel, za čitalnico Mary Lumbert.

Nesreča na ulici

Mrs. Louise Cebron iz 719 E. 162 St. je 16. decembra tako nesrečno padla na pločniku blizu svojega doma, da si je zlomila levo roko. Sedaj se nahaja pod zdravniško oskrbo na domu svoje hčere Mrs. Mary Fiorrelli na 22850 Chardon Rd., kjer jo prijateljice lahko obiščejo. Zelimu ji skorajšnje popolno okrevanje!

Na operaciji

Prošli teden je bil odpeljan v Lakeside bolnišnico, kjer se bo moral podvreči operaciji, poznani rojak Frank Wess iz 16420 Arcade Ave. Zelimu mu, da bi prijatelja zbora John Yager in čim preje okreval in se zopet zdrav vrnil na svoj dom!

## Truman udaril republikanski zakon "proti inflaciji," toda ga podpiše

### Izvestje o mirni ekonomski tekmi vzhoda in zapada

LONDON, 27. dec.—Moskovski časopis Izvestje v enem članku, ki je bil oddajan potom moskovske radio postaje, pravi, da sovjetska ekonomija v mirni tekmi z zapadnimi silami zmaguje.

V članku je podan pregled ekonomskih uspehov Sovjetske zveze in posameznih dežel vzhodne Evrope s primerjanjem uspehov držav, ki se nahajajo v okviru Marshallovega načrta. "Niti ena edina kapitalistična država Evrope se ne more pr' koncu tekočega leta pohvaliti s pozitivnimi rezultati pri povojni obnovi svoje ekonomije," pravi članek, ki pristavlja, da je slika v vzhodni Evropi popolnoma drugačna.

V šestih mesecih, odkar je ameriški državni tajnik objavil svoj načrt za zapadno Evropo, je bilo dokazano, da so dežele, ki so odbile sodelovanje pri načrtu, postopale dalekovidno.

Izvestje podaja pregled te mirne tekme med dvema ekonomskima sistemoma.

Anglija trpi vsled dolarske lakote in prepušča Ameriki eno pozicijo za drugo. Odmerki so padli pod vojno raven, uvoz se je znižal, življenjski standard je padel.

V kapitalističnih deželah Evrope se, po primerjavi Izvestje, pojavlja dolarska lakota, katastrofalno slabšanje prehrane, znižanje industrijske produkcije, inflacija in izpahnitev državnih financ.

Kar se pa tiče Zedinjenih držav, članek pravi, da niso dosegle nobenega ekonomskega napredka po vojni in da je prepad med cenami in mezdami vedno bolj širok.

Glede položaja v vzhodni Evropi pa članek poudarja uspehe, ki so doseženi v Češkoslovaški, kjer je industrijska zmogljivost dvignjena na 90 odstotkov predvojnega, v Jugoslaviji, kjer se z velikim delovnim navdušenjem izvršuje petletni plan, v Poljski, kjer se štiriletni plan za ekonomsko obnovo navzlic suši popolnoma uspešno izvršuje.

Sama Rusija je v prvih devetih mesecih tekočega leta zvišala za 18 odstotkov industrijsko zmogljivost v primeri s preteklim letom, dočim je žetva bila 58 odstotkov višja kot pa lani.

Za "Svobodni tisk"

Ker se Mr. Joe Durjava iz 758 E. 232 St. ni mogel udeležiti letne seje društva Ribnica št. 12 SDZ, ko so navzoči člani darovali vsak po \$1 v obrambni sklad za "Svobodni tisk", je izročil \$2 v ta namen.

Pevci zbora "Slovan"

Vsi pevci zbora "Slovan" so prošeni, da se jutri 30. decembra zberejo ob 7:30 zvečer v navadnih prostorih SDD na Recher Ave., odkoder se skupno odpeljejo v Svetkov pogrebni zavod na 478 E. 152 St., kjer bodo z zapelo ob krsti pokojnega prijatelja zbora John Yager in čim preje okreval in se zopet tako izpolni izrecno željo pokojnika.

### Svari, da ljudstvo od nove postave ne more pričakovati nobene utehe

WASHINGTON, 28. decembra—Predsednik Truman je nocoj ožigosal zakonski načrt "proti inflaciji," katerega je sprejela republikanska večina v kongresu, kot "mizerno nezadosten," a je izjavil, da ga bo podpisal.

Predsednik je podal svoje stališče v 1.500 besed obsegajoči izjavi, v kateri je posvaril javnost, naj se ne vara glede učinkovitosti zakona, in da postava, katero je sprejel kongres v zadnjih urah izrednega zasedanja, ki se je zaključilo zadnji teden, ne bo ljudstvu nudilo nobene utehe v zadevi naraščajoče draginje.

Predsednik bo postavil jutri podpisal

Iz Bele hiše je bilo istočasno poročano, da bo predsednik zakonski načrt podpisal jutri. Toda v svoji izjavi je dal Truman jasno razumeti, da bo to storil iz "občutkom globokega obžalovanja, ker je kongres podvzel tako brezpomembne korake za kontrolo inflacije."

Storil bo to edino le, pravi izjava, "ker zakonski načrt vsebuje nekatere določbe, ki so potrebne." Novi zakon bo postal takoj polnomočen.

Predsednik je rekel, da medtem, ko bo storil vse, kar je v njegovi moči, da se izvede "sistem prostovoljnih sporazumov," to pa vsled tega, ker so republikanci administracijo iznova napadli, da njihovega načrta ne želi preizkusiti, potem pa pristavil, da je že prepreno, da bi se zanašali izključno na prostovoljno akcijo.

Depresija "za vogalom", ako se inflacija ne ustavi

Predsednik je posvaril, da resna depresija ni dalj kot za prihodnjim vogalom, ako se dviganje cen, ki zajema deželo, zelo hitro ne ustavi.

V svoji izjavi je Truman apeliral, da kongres vzame v pretrse njegov prvotni program za boj proti inflaciji, katerega je začrtal v poslalnici na kongresu 17. novembra, ko je vprašal za oblast, da bi mogel iznova uvesti kontrolo cen in mezd ter konzumno racioniranje vseh produktov, ki prihajajo v poštev pri draginji.

Njegov program je vseboval 10 točk, republikanci pa so od teh odobrili samo tri, je dejal predsednik, in te tri so v primeri z ostalimi zelo malenkostne po svoji važnosti.

Malo državljanov

V tekočem letu je bilo v Clevelandu sprejetih v ameriško državljanstvo 811 oseb, oziroma manj kot prej v teku zadnjih 28 let. Največje število je bilo doseženo leta 1944, ko je bilo sprejetih v državljanstvo 9.902 oseb.

Požar sredi mesta

Pretekli petek je izbruhnil požar v trgovskem posloplju na E. 21 St. in Chester Ave. Vzelo je dve uri, predno so ga ognjegašci spravili pod kontrolo. Škoda znaša okrog \$200.000.

Božično darilo delavcem

Kot se nam poroča, je vodstvo American Metal Treating Co. na 1043 E. 62 St., kjer je upošlenih tudi več Slovencev in Slovenk, svojim delavcem dalo za darilo za božične praznike eno-tedensko plačo.

### Bivši italijanski kralj umrl v Egiptu

ALEKSANDRIA, Egipt, 28. dec.—Bivši italijanski kralj Viktor Emanuel III., ki je 20 let kimal fašističnemu diktatorju Benito Mussoniliju, je danes umrl za pljučnico v starosti 78 let.

Izza odpovedi je bivši kralj Italije živel v Egiptu od leta 1946 v svoji vili v bližini Aleksandrije, kjer je tudi umrl.

Ob smrtni postelji se je nahajala bivša kraljica Elena, dočim je njegov sin Umberto, ki je bil kralj samo en mesec, odpotoval iz Lizbona, da uredi vse potrebno za pogreb.

V Kairu je egiptovski zunanji minister Ahmed Kašaba Paša izjavil, da bo egiptski dvor žaloval za bivšim italijanskim kraljem sedem dni in da se bo pridrdilo "uradni pogreb." Egiptovski premier Mahmoud Paša pa je izjavil, da se za bivšega kralja pripravljajo "vojaški pogreb."

Viktor Emanuel, ki je bil po postavi pravi pritlikavec (visok je bil pet čevljev in tri palce), je po porazu Italije abdiciral, nakar je na prestol stopil njegov sin Umberto. Umbertovo "vladanje" pa je bilo zelo kratko, čez mesec dni je italijansko ljudstvo pri volitvah za vedno ukinilo monarhijo in očer ten sta morala oditi v tujino.

BOLGARIJA PODRŽAVILA VSE BANKE

SOFIJA, 28. dec.—Bolgarski parlament je včeraj odobril poddržavljanje bank. Po novem zakonu bosta obratovali v Bolgariji samo dve banki, Narodna banka in Bolgarska hranilnica.

400 odpuščenih

V soboto je župan Thomas A. Burke odpustil 400 nadaljnih mestnih delavcev, da prepreči deficit v mestnem proračunu za leto 1948.

Malo državljanov

V tekočem letu je bilo v Clevelandu sprejetih v ameriško državljanstvo 811 oseb, oziroma manj kot prej v teku zadnjih 28 let. Največje število je bilo doseženo leta 1944, ko je bilo sprejetih v državljanstvo 9.902 oseb.

Požar sredi mesta

Pretekli petek je izbruhnil požar v trgovskem posloplju na E. 21 St. in Chester Ave. Vzelo je dve uri, predno so ga ognjegašci spravili pod kontrolo. Škoda znaša okrog \$200.000.

Božično darilo delavcem

Kot se nam poroča, je vodstvo American Metal Treating Co. na 1043 E. 62 St., kjer je upošlenih tudi več Slovencev in Slovenk, svojim delavcem dalo za darilo za božične praznike eno-tedensko plačo.

## Snežni viharji povzročili resen položaj v New Yorku

### Pokrajine ob atlantski obali pod 25 palci snega; 54 oseb izgubilo življenje; škoda znaša milijone

NEW YORK, 28. decembra—Od prošlega petka dalje je mesto New York in pokrajine ob atlantski obali zadela vremenska katastrofa v obliki nezasišnega snežnega viharja, tekem katerega je padlo od 15 do 25 palcev snega. Velikanski snežni zameti so promet v New Yorku in drugod skoro popolnoma paralizirali, povzročili najmanj 54 smrti in prizadajali na milijone dolarjev škode.

Včeraj je mestna vlada v New Yorku poslala sto tisoč svojih uslužbencev na cesto, da pomagajo prebivalstvu izkoptati se iz snega. Upa se, da bo na ta način življenje v metropoli Zedinjenih držav v teku prihodnjih 24 ur vsaj delno zopet vrnjeno na normalni tir.

Prizadete so pokrajine od New Englanda do Washingtona

Snežna katastrofa, kakršne se še ne pomni v tem delu Zedinjenih držav, je udarila pokrajine od severnega New Englanda pa do Washingtona, D. C. Med najbolj težko prizadetimi je država New Jersey, kjer je padlo ponekod 30 palcev snega. Samo v tej državi je izgubilo seja življenje v zametih in raznih nesrečah, ki so direktna posledica snežnega viharja, 30 oseb. Odkopavanje New Yorka iz "Enakopravnosti!"

snega se nahaja pod vodstvom policijskega komisarja Arthurja Wallenderja, ki je ukazal vsem telesno sposobnim mestnim delavcem, da se javijo na bližnjih postajah sanitacijskega oddelka in pomagajo utrujenim prebivalcem pri rešilnem delu.

Župan O'Dwyer, ki se je nahajal v Californiji, se je z letalom vrnil domov, da prevzame direktno vodstvo pri izkopavanju mesta iz snega. Letalo, s katerim se je vrnil, je bilo prvo izza petka, ki je pristalo na La Guardia zrakoplovskem polju. Pristajališče je bilo očiščeno snega komaj nekaj minut pred pristankom letala.

Naročajte, širite in citajte "Enakopravnost!"

# "ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by  
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.  
6231 ST. CLAIR AVENUE  
CLEVELAND 3, OHIO

HENDERSON 5311-12

Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

## SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)

By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:  
(Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):  
For One Year—(Za eno leto) \$8.50  
For Six Months—(Za šest mesecev) 5.00  
For Three Months—(Za tri mesece) 3.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:  
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):  
For One Year—(Za eno leto) \$10.00  
For Six Months—(Za šest mesecev) 6.00  
For Three Months—(Za tri mesece) 3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

## POZABLJENI IN ODPUŠČENI ZLOČINI

Pretekli teden je poljska sodnija v Krakovu obsodila na smrt 23 nacističnih zločincev, ki so bili odgovorni za brutalni umor 4,500,000 oseb v zloglasnem taborišču Oswiecim. Ogromna večina teh žrtev nacistične brutalnosti so bili Slovani in Židje.

V ameriškem "velikem" tisku je bilo malo komentarjev glede smrtnih obsodb v Krakovu. Velika večina ameriškega tiska je zavzeta s propagandno gonjo proti Rusiji in deželam vzhodne Evrope in ne smatra, da je v sedanjih dobi vprašanje 4,500,000 žrtev nacistične bestialnosti pomemben dogodek. To molččnost velikega dela ameriškega tiska je še najboljše pojasnil uvodnik Cleveland News-a z dne 23. decembra, ki je med ostalim povedal:

"Sčasoma in vsled naglih sprememb na svetovni pozornici mi radi odpuščamo in pozabljam. To je značilno za nas zapadnjake. Naj je to še toliko hvalevredno, je vseeno potrebno, da se divje obnašanje predvojnih nacistov zapomni tako, da se krivice kaznuje in podvzame potrebne mere, da se prepreči ponovitev takšnih zverstev."

Ta komentar News-a zveni kot nagrobni govor človeku, na katerega se pozabi takoj po odhodu s pokopališča. Značilen pa je, ker nam potrjuje vse dvome, da je s tem našim "odpuščanjem" in "pozabljanjem" nekaj temeljito narobe.

Kar je nacistična in fašistična brutalnost storila evropskemu ljudstvu, bo ostalo v spominu kulturnega človeštva ne stoletja, ampak tisočletja. Imena Treblinka, Majdaneka, Oswiecima, Dachaua, Jasenovca ne bo moglo nobeno odpuščanje zbrisati iz spomina tistih ljudstev, ki bodo v svojih knjigah zgodovine imela zapisano, da so žrtvovala na milijone svojih najboljših sinov zato, da bi se takšno bestialno trpinčenje in morjenje nikoli več ne ponovilo. V Krakovu niso sodili 23 nacističnih zločincev, tam so sodili celotni nacizem in fašizem, sistem, ki sloni na najbolj zverinskem morjenju celih narodov.

Ni dvoma, da ameriški tisk želi, da bi ameriško ljudstvo odpustilo in pozabilo vse tisto, kar se je še pred nepolnimi dvema leti dogajalo v Evropi. Zato danes ni več slišati o zverstvih, ki so jih počenjali nacisti in fašisti, ter njih zvesti hlapci, kvizlingi raznih držav. Zato danes ameriška pravica kaznuje nacistične zločince drugače kot pa jih kaznuje pravica tistih narodov, ki so bili pod nacistično okupacijo. Istega dne, ko je poljska sodnija v Krakovu obsodila na smrt 23 nacističnih zločincev, je bil v Nürnbergu obsojen na 7 let zapora nič manjši nacistični zločinec Friedrich Flick. Njemu je sodila ameriška vojaška sodnija, in baš zato, ker "mi radi odpuščamo in pozabljam," je bil tako blago kaznovan.

Žalostno je dejstvo, da gre to odpuščanje in pozabljanje tako daleč, da se odprto podpira fašizem v Italiji in Franciji, da se podpira kvizlinge v Grčiji in na Filipinih, da se ščiti in skriva vojne zločince dežel vzhodne Evrope, navzlic jaltškemu sporazumu. Po prvi svetovni vojni se je odpuščalo nacističnim kartelom in se jih začelo obnavljati. Za časa druge svetovne vojne je bilo dosti govora o tem, da se nikoli več ne bo ponovila stara napaka, storjena po prvi svetovni vojni, da se nikoli več ne bo dalo Nemčiji prilike, da ponovi agresijo proti svetu. Sedaj, dve leti po končanju vojne, se je odpuščalo tudi nemškimi kartelom. Zapadna Nemčija je vključena v Marshallov načrt kot najbolj važen doprinos za "obnovo Evrope." Kako so nemška industrija in nemški karteli "obnovili" Evropo za časa druge svetovne vojne, je dovolj znano.

V zapadni Evropi so našli zavetje tisoči vojnih zločincev iz raznih dežel vzhodne Evrope. Oni so soodgovorni za milijone trpinčenih in ubitih človeških bitij. Dve leti je, odkar "iščejo" znanega hrvaškega morilca Ante Paveliča in čudo—ameriške in angleške oblasti ga ne morejo nikakor najti! Kolaboratorji posameznih držav se mirno sprehajajo po Argentini in Španiji. Pa kaj to, pozabimo jih—za voljo "naglih sprememb na svetovni pozornici," kot bi to rekel Cleveland News.

Ta "nagla sprememba na svetovni pozornici" pojasnuje vse. Vsled te spremembe, te toliko razvpite "rdeče nevarnosti," pošiljamo vojaško pomoč nedemokratskim vladam Grčije, Turčije in Kine, podpiramo reakcionarne vlade v Italiji in Franciji, bratimo se pri "skupni obrambi

# UREDNIKOVA POŠTA

Novi uradniki društva  
"Mir" št. 142 SNPJ

Na letni seji, ki se je vršila v nedeljo 14. decembra je bil izvoljen sledeči novi odbor društva Mir št. 142 SNPJ:

Predsednik Frank Celin, podpredsednik John Prusnik, tajnik Ivan Bostjancih, 15900 Holmes Ave. Tel. Mulberry 5516, blagajnik Anton Bokal, zapisničarica Frances Susel, reditelj John Ilovcar.

Nadzorni odbor: Frank Sustarsich, Joseph Koporc in Jacob Znidarsich.

Zastopniki za Clevelandsko federacijo SNPJ: Louis Kaferle (drugi zastopnik bo izvoljen na januarski seji); za Slovenski dom na Holmes Ave: John Prusnik, Anton Srebot, John Copie in Frances Susel; za klub Slovenskega doma Frank Sustarsich, Anton Bokal in John Copie, za Slovensko združeno zvezo Ivan Bostjancih, za farmo SNPJ: Frank Sustarsich in John Prusnik; za podružnico SANS št. 48 Ivan Bostjancih (drugi zastopnik bo izvoljen na januarski seji).

Zdravniki: dr.-ji Opaskar, Rotar, Skur in Urankar.

I. Bostjancih, tajnik.

Silvestrov večer v Slovenskem domu na Holmes Ave.

Cleveland, O. — Direktorij Slovenskega doma na Holmes Ave. in klub društev priredijo skupni ples na Silvestrov večer dne 31. decembra.

Prav vljudno vabimo delničarje in delničarke, ter splošno občinstvo, da posetite prirediteljev in pripomorete do boljšega napredka, obenem pa sebi napravite en prijeten večer.

V krogu svojih prijateljev in znancev si bomo ob zatonu leta voščili novo leto 1948 in delali vse mogoče obljube za bodoče leto. To bo veselja in rajanja do ranega jutra!

Igrala bo izvrstna godba Pete Sokac in njegova družba. Pričetek veselice bo ob 8. uri zvečer, konec pa drugo leto ob zori.

Z okusnimi sendviči vam bodo postregle članice kluba, do dobro kapljico pa direktorij. Torej ni nobenega vzroka, da ne bi prišli, posebno pa ker je vstopnina tako nizka, borih 75 centov.

V upanju, da bo dvorana napolnjena do zadnjega kotička,

našega načina življenja" s takšnimi diktatorji kot je Peron in takšnimi kvizlingi, kot je Roxas.

Se nekaj bi radi pripomnili v zvezi z obsodbo v Krakovu in komentarjem v Cleveland News-u. Ta uvodnik pravi, da "mi radi odpuščamo in pozabljam," ker je to "značilno za nas zapadnjake." To ni točno povedano. Točno bi se glasilo, da radi "pozabljam in odpuščamo, ker je to značilno za današnjo zunanjo politiko naše sedanje vlade." Mi odpuščamo in pozabljam, ko je v vprašanju obsodba nacizma in fašizma. Toda za nas ni nikakor "značilno," da bi odpustili in pozabili jugoslovanskemu, češkemu, poljskemu in ostalim ljudstvom vzhodne Evrope, ki so si izvolila svoj način življenja, ki ga naš Wall Street nikakor ne more gledati s prijaznimi očmi.

Ali smo odpustili Jugoslaviji njene nestorjene grehe? Kaj še! Dan za dnevom ta isti ameriški tisk, ki odpusča nacistom in fašistom, vodi sovražno propagandno gonjo proti novi Jugoslaviji in novi demokraciji vzhodne Evrope. Zakaj ne bi tudi tu prišla do izraza naša "značilnost odpuščanja?"

Kot v preteklosti, je tudi sedaj borba ljudstev sveta obupna borba, da se nikoli več ne bi ponovila brutalnost nacistov in fašistov, da nikoli več ne bi prišlo do takšne katastrofalne vojne, ki bi zopet cele narode vrgla v bedo in pomanjkanje, ki bi zopet uničila cele generacije bodočih državljanov sveta. Ta borba proti fašizmu je dejansko borba za mir na svetu. Miru ne more biti, dokler se ne bo s koreninami vred izrulo te strupene bilke fašizma, fašizma, ki ni mrtev, ampak ponovno dviga glavo zato, ker se ga pridno zaliva z "odpuščanjem in pozabljanjem." V Krakovu in v Pragi, v Beogradu in Sofiji, v Kijevu in Moskvi ne odpuščajo in ne pozabljam in to je dobro. Ne samo zaradi milijonov žrtev, trpinčenih, pomorjenih, sežganih, pohabljenih in vrženih v bedo in pomanjkanje, ampak tudi zaradi bodočih generacij, zaradi bodočega miru na svetu.

vas najlepše pozdravljam. Nova leta vam pa tukaj ne bom voščila, ampak v dvorani Slovenskega doma na Holmes Ave. na Silvestrov večer. Na svidenje!

Frances Susel.

Razno iz Collinwooda

Collinwood, O. — Srečno in veselo Novo leto želi direktorij Slovenskega delavskega doma vsem članom in članicam, delničarjem SDD, ter vsem podpirateljem te narodne ustanove.

Pevski zbor Jadran se vljudno zahvaljuje vsem posetnikom zadnjega zborovega koncerta. Kakor ste videli, je bil ta koncert res vžitka poln; zbor je pokazal s tem koncertom svojo moč v številu članov, ki so prav dobro zapeli izbrane pesmi. Zbor bi res pošteno zaslužil, da bi kdo po koncertu podal vsaj malo ocene programa, kar bi bilo potrebno zaradi agitacije in kulturnih svrh. Zbor se zanima za progresivno udejstvovanje in v te namene tudi žrtvuje v denarju. Zadnja seja zborja je dosegla \$50 za svobodni tisk ter \$50 za SANS. Ali res nimamo okrog naših časopisov nikogar, ki bi pokazal vsaj malo zanimanja za napredek naših zborov?

V krogu Jadrana je vedno dobro razpoloženje, vsi, ki so se udeležili domače zabave po zadnji seji, to dobro vedo in vprašujejo, kdaj boste zopet imeli nekaj takega? Well... na Silvestrov večer, kakor vsako leto, bo Jadran imel obe dvorani SDD. Vadalova in Krištofova orkestra bodo igrali, prva za mladino, druga pa za polkarje in valcarje. Kjer je Jadran, tam je seveda tudi pesje. Vstopnina za Silvestrov ples je \$1. Pričetek ob 8. uri, zaključek pa tedaj, ko vas ne bodo noge več držale! Na svidenje!

Zbor Jadran ponovno apelira na vas, ki imate pevski glas in posluš, da se zboru pridružite. Zbor se že pripravlja na svoj pomladanski koncert, na katerem se bo podalo prekrasno opereto "Pri treh mladenkah", historijo življenja nesmrtnega Franc Suberta. Vaje se vršijo vsako sredo večer v SDD. Jadran vabi, da pristopite prihodnji vaji.

Nova organizacija na Waterloo Rd. je moški odsek "Progresivnih Slovencev", krožek št. 1. Pred mesecem se je pričelo z organiziranjem in na seji krož-

ka je bilo že 42 članov, kateri so bili tudi navzoči, oziroma zbrali so se takoj po seji v spodnji dvorani SDD in s svojo navzočnostjo presenetili ženske. Danes pa ta moški odsek "Progresivnih Slovencev" že šteje 78 članov. Vse se tudi pripravlja za skupni sestanek z ženskimi članicami za mesec februar 1948 in sicer bomo imeli neko skupno prireditev, o kateri pa bo javnosti pravočasno poročano.

Nekaj posebnega se je pripetilo v SDD na Waterloo Rd. Prvič v zgodovini SDD je bil napovedan štrajk — zaštrajkali so plesalci in plesalke na zabavi

Vinko Coff.

## VERA V JUGOSLAVIJI

Poročilo o razgovorih s katoliškimi, pravoslavni, muslimanskimi, judovskimi in protestantskimi voditelji in o preiskavah s pomočjo verskih zavodov ter dokumentov

To poročilo je sestavilo sedem ameriških protestantskih duhovnikov in urednikov verskih listov, ki so obiskali Jugoslavijo poleti 1947.

II. del

Nadžkof Stepinac

Kmalu po našem prihodu v Jugoslavijo smo vprašali, ako bi lahko obiskali nadškofa Stepinca, ki je bil obsojen na šestnajst let prisiljenega dela, ker je bil obtožen kolaboracije med vojno s sovražnikom. Razburjenje, ki je vsklilo vsled te obravnave, je še vedno močno v katoliških krogih. Predno smo zapustili Ameriko so bili iz Clevelanda poslani naši delegaciji iztisi lista Catholic Universe Bulletin, v katerih je bilo med drugim zatrjevano, da Stepinac "... po naših najboljših informacijah polagoma strada vsled nezadostne hrane". Ravnotako je westminstrski kardinal Griffin konec tedna, ko smo dospeli v Jugoslavijo, obdolžil goslovansko vlado v istem javnem govoru, ki smo ga že prej omenili, da nadškof od lakote in dela v ječi umira.

Take govornice in obdolžbe so pomagale večati napetost med Ameriko in Jugoslavijo in pospeševati neslogo med vzhodom in zapadom. Če so resnične, tedaj smo hoteli vedeti ta fakt; naša skupina je smatrala, da bi v svrhu boljših mednarodnih odnosov splošna javnost morala biti informirana, ako obdolžbe niso resnične.

Jetnišnica Lepoglava se malo razlikuje od kaznilnic v Združenih državah. Na obzidju so stražni stolpi in brzostrelke — ravno tako kot v Sing Singu pri Ossiningu, New York. Ko smo se razvrstili v Stepinčevo posebno sobo, ki se ne nahaja v glavni jetnišnici in tudi prava celica ni, temveč je poleg jetničarjevega urada — smo našli brezmadežno pobeljeno sobo v obsegu 12 ali 15 čevljev dolgo in ravno toliko široko, v katere lije svetloba skozi dva okna. Bili smo naravnost iznenadeni, ko smo našli, da nadškof ni bil oblečen v progasti jetniški obleki, temveč v talarju. Stal je sredi sobe pri mali mizici. Na tej je stal pisalni stroj in dozdevno je Stepinac tipkal, ko smo ga prekinili. Pisal je razpravo o svetnem pismu stare zaveze v hrvaščini. Ob steni nasproti mize so bile police, na katerih je bilo kakih petdeset zvezkov referenčnih in teoloških knjig.

Predno smo obiskali ječo, smo se med sabo zedinili, da ga ne bomo vpraševali o njegovi obravnavi, razen če bi sam načel ta predmet, temveč o resničnosti ali neresničnosti govorice o postopanju z njim in o zadevnih posledicah, kar je bil naš glavni namen ugotoviti. Od kraja mu ni bilo prav, da bi odgovarjal na vprašanja preko tolmača, temveč je dejal, da bo odgovarjal sam, če kateri izmed

Progresivnih, ker godba ni takaj ustregla plesalcem, ki so zahtevali "porkcaps" polko, ki je bolj poznana kot potrkani ples. Muzikant se je moral vdati zahteve plesalcev, ako je hotel, da se je plesalo po njegovi muziki. Nekaj časa je vlekel meh v zabavo sam sebi, pozneje pa je sprevidel, da to ne gre in nategnil je polko sedmih korakov, štajeriš in čevljarsko polko. Tako smo ga ugnali v kozji rog. Taka je bila zabava po seji naših "Progresivnih Slovencev" in Slovencev iz Collinwooda. Zdravo. Srečno in veselo Novo leto!

Vinko Coff.

pričanja, da bo Nemčija v vojni zmagala.

Kaj so dokumenti pokazali?

Dokumenti kažejo, da so se ob času italijanske in nemške invazije na Jugoslavijo podzemne bande že prej organiziranih katoličanov, ki so si nadeli ime "Križarji" in so dobivali pomoč od posameznih duhovnov in vojskujočih menihov, — dvignile, da sprejmejo napadalce. Dva človeka, ki sta bila odgovorna za atentat na kralja Aleksandra v Marseilles-u leta 1934 in odtlej skrivana v Italiji od Mussolinija baš za to prilžnost — Ante Pavelič (Obsojen za ta zločin v Franciji in Italiji) in Zlatko Kvaternik, sta bila pripeljana v deželo ter sta postala lutkarski "Poglavnik" in vojaški poveljnik kvizlingske vlade takozvane "Nezavisne države Hrvatske". To potezo je pozdravil rimsko-katoliški tisk v Zagrebu kot ustanovitev katoliške države po korporativnem načrtu, ki so ga propagirale papežev enciklike; slavili so jo kot cerkveno skalo proti "ateističnemu materializmu". Cerkevni voditelji se niso ustavili niti sprico dejstva, da je jugoslovanska vlada legalno še obstajala in da so se ostanki njene vojske še vedno borili.

Pavelič in Kvaternik sta s pomočjo nemške, italijanske in "križarske" vojske pričela izvajati od Nemcev predlagan načrt za utrditev hrvaške skupnosti z odstranitvijo židovske in ciganske manjšine, z zmanjšanjem števila na Hrvaškem živečih Srbov in s prisiljenjem ostalih, da postanejo katoličani. Izmed 80,000 Judov v vsej državi je bilo blizu 70,000 poklanih ali prisiljenih pobegniti, njihova lastnina pa je bila zaplenjena. 240,000 pravoslavni Srbov je bilo z grožnjo smrti siloma sprobrjenih k rimsko-katoliški cerkvi (bizantinskega obreda). Kdor se je upiral, je bil ustreljen ali ubit, njihova trupla pa zmetana v množične grobove, ki so bili kasneje najdeni in odprti. Videli smo na stotine zapri-seženih izjav, ki pričajo o teh zločinih in ki so jih podpisali sorodniki, ali priče, v par slučajih pa celo rešenci. Lastnina srbske cerkve je bila zasežena in izročena katoliškim cerkvam in samostanom. Prošnje, v katerih se je zahteval in odobril prepis lastninske pravice, so sedaj v arhivu državnega tožila v Zagrebu in Sarajevu in nosijo podpise zagrebškega nadškofa Stepinca in sarajevskega nadškofa Šariča.

(Dalje prihodnje)

V VARŠAVI OBSODILI NA SMRT DVA VOHUNA

VARŠAVA, 28. dec. — Včeraj je poljska sodnija obsodila na smrt dva podtalna voditelja, ki sta bila obtožena, da sta izročala ameriškim in angleškim diplomatamskim predstavnikom državne in vojaške skrivnosti.

Obsojenca sta bivši polkovnik Vavlav Lipinski in bivši atašej poljske ambasade v Washingtonu Vladimir Marszviski.

BLAZEN MOŽ UBIL ITALIJANSKEGA MINISTRA

STOKHOLM, 26. dec. — Blazen mož je včeraj s škarjami ubil v italijanski ambasadi italijanskega ministra v Švedski Bellardo Riccija, baš ko se je pripravjal, da bo odstopoval na svoj novo službo v Čile.

Morilec je Italijan Giuseppe Capocchi, ki je bil izpuščen iz zavoda za umobolnike na intervencijo samega Riccija.

TOJO PRIZNAVA KRIVDO ZA ZAVRATNI NAPAD

TOKIO, 26. dec. — Hideki Tojo, edini še živeči član osiščnega triumvirata, je danes pred mednarodnim vojaškim sodiščem priznal, da je bil on edini odgovoren za zavrtni napad na Pearl Harbor. Tojo se nahaja na zatožni klopi kot vojni zločinec.

France Bekk:

SIROMAŠTVO

V naših gorah sem pogosto srečal siromaštvo, a nikoli tako kričeče kot tega januarkega dne. V prvih popoldanskih urah se je naša četica spopadla z močno sovražno kolono. Strelji so usipali nagosto, vžgalo se je listje in suhljad, beli stebrički dima so se dvigali iznad golih dreves strmega pobočja. Sonce je počasi zdrknilo za goro, v prvem mraku smo se umaknili brez žrtev. Utihnili je metalec min, nato strojnica, prasketanje pušk in brzostrelk je pojevalo v dnevno svetlobo. Iz gluhote tihote, ki je nastala, se je oglasila stara pesem o angelcu varuhu. Pel jo je vesel pravoslavac in med boreci vzbudil smeh. Ustavili smo se pod grmovjem položnega brežuljka in se za nekaj minut oddahnil. Tridesetorica se jih je spustila po stezi v dolino, do dremažice vasi ob potoku. Kmalu so izginile njihove tenje, nekaj časa je bilo slišati le še pokanje suhljadi. Trije, ki smo imeli posebno pot, smo z desetorico spremstva stremeli proti poraslim vrhovom, da v kaki samotni hiši najdemo zavetje in večerje. Zdjaj navkreber, zdjaj niz brdo smo hodili po razčlenjenem grebenu, nad prepadi globoke, ozke soteske. Ugasnila je bila rdeča zarja, vijoličasta senca godov v snegu se je zgostila v mrak. V njem so tonile samotne kmetije na obronkih, od katerih ni posijala niti najmanjša lučka. Nege so škrtale na snegu, vsak zase je potihlo doživljaj dogodek tistega popoldneva. Potapljali smo se v slast doživljanja, pletli venec besed za trenutek, ko se bodo razvezali jeziki. Pri samotni koči smo se napili vode, bosopet deček nam je pokazal stezo skozi grmovje in resje kopnega pobočja. Pot je šla v ostrih vinkalcah zdjaj skozi pustote zdjaj skozi pasove gozdičev. Skozi meglisce so trepetale zvezde, obzorje je bilo ko venec poraslih vrhov, med njimi so se odražale bele, zasnežene jase. Oglasil se je top, zalajala je težka strojnica in zopet je bilo slišati šum vetra, ki je zibal gole krošnje dreves. Dospeli smo do rupe, ki je ležala med brežuljki vrhu gore. Med skupinami krivenčastega drevja se je prikazala hiša. Njeni široki temelji so pričevali o nekdanji bahatosti, a zdjaj so bila mala okna prvega nadstropja mrtva, brez oknic, zadelana s slamo. Do polovice jih je zakrivala nizka streha, ki je bila, kakor da se je izmučena sesedla na gole gozdove. "Stoj!" Pred hišo je stala partizanska straža. Nismo smeli dalje. V bližini je bila bolnišnica za ranjence. Iz mraka med drev-

jem sta prišli dve bolničarki s praznimi nosili in izginili v zasneženi rupi.

Iz visoke, obokane, sajaste veže se je valil gost, dušec dim in uhajal pod nizko nebo. Pramen ognja v peči so se leno poigravali na kamnitem razdejanem tlaku.

Izba je bila temna, brez luči. Petero malih oken ni prepustilo toliko svetlobe, da bi ločil človeka. Prižgali smo lojenko in jo postavili na mizo. Trepetajoča svetloba se je razlila po oluščinih stenah, povegastih klopeh, črvojedni miži, stružniku, visoki omari ob peči, starinski skrinji in kolovratu. Iz kota je strmela sveta podoba, počrnela od vlage. Tram, ki je nosil lešeni strop, je bil zlomljen; podpiral ga je močan drog, vendar se je zdelo, da se bo zdjaj zdjaj zrušil v izbo.

Na peči je čepelo osemletno dekletce, zavito v rjavo odejo. Drugo dekletce, ki je kazalo deset let, je stalo ob mizi in nas drzno vprašujoče motrilo. Na klopi ob peči je sedela gospodinja: bila je visoke postave, suhljata, roke je držala prekrižane v naročju.

Stali smo in se ozirali, kakor da smo nenadoma zašli v čisto tuj svet, ki nam vzbujal grozo in hkratu sočutje.

"Ali je tu še kaka druga hiša?"

"Se ena je", je odgovorila gospodinja in vstala od peči. "Stiri so bile, a dve sta do tal požgani. Še ena je razen naše, a tam vas ne bodo sprejeli. Ne sprejemo nikogar."

"Ali so mar nasprotni?"

"Ne bi rekla. Tega bi ne mogla trditi. Tako so pač — čudaški. Saj dajo, nikoli ne odrečejo, a le proč od hiše. Bojijo se, da bi jim svabi ne požgali. Če se vam ne zdi preslabo, ostane pri nas! Jaz in otroka spimona na peči. Saj je skoraj ni noči, da bi ne imeli tu partizanov..."

"In vi se ne bojite, da bi vam požgali?"

Zenska se je z rahlim posmehom ozrla po siromašnih stenah.

"Enkrat je že gorelo", je rekla. "Pa naj še drugič do tal. Krompir je globoko v hramu, do njega ogenj ne more. To je pa tudi vse, kar premoremo."

In si je v svojem siromaštvu še utrgala košarico krompirja in se zanj pobranila plačila. Osemletno dekletce se je med tem zvrilo v klopčič na peč in zaspalo. Starejša deklica je legla na trebuh po mizi in s svinčnikom na kos rjavega papirja prepisovala neko partizansko pesem. Z jezičkom med ustnicami je brez posebnega truda nizala črko h črki in besedo k besedi. "Kako ti je ime?" Moral sem ugibati cele litani-je imen, a pravega nisem zadel. Povedala je, da jo kličejo za Zofko, a njeno mater za Magdo.

"Kje pa je oče?"

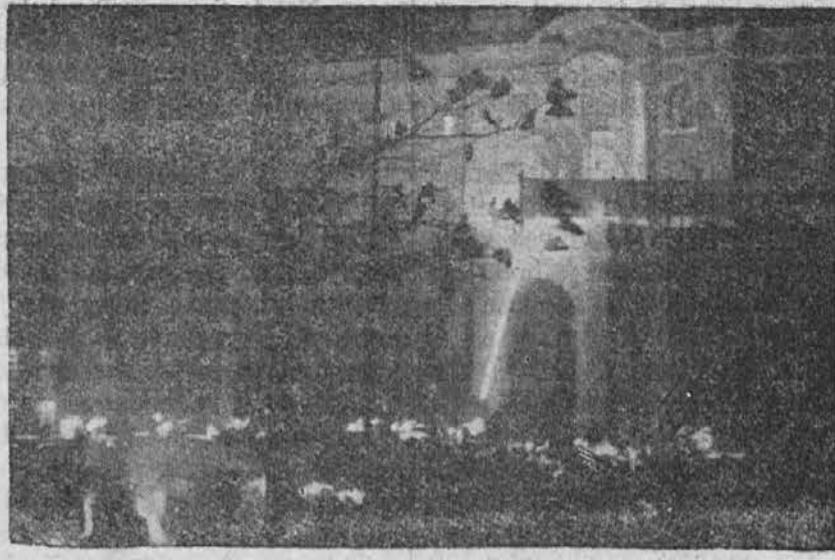
"Pri partizanih."

Razgovarjala se je med prepisovanjem, prostodušno in brez zadrege, zmeraj z rahlim nasmeškom porogljivosti na ustnicah. Svetli lasje so ji kakor prozorni sijali v svetlobi drhtečega plamena. Bilo mi je nekant tuje, da jo srečam v tem okolju.

Partizani so lupili krompir in v gostih besedah obnavljali doživljaj spopada. Vsak je dodal nekaj iz svoje domišljije. Nastala so protislovja, iz katerih so zaman poizkušali sestaviti neizkaženo podobo. Črnolasec, ki so mu močne obrvi kot strešice visele na očeh, je razstavil strojnico in srđito brisal in mazal njene dele.

"Sedem jih je teklo naravnost proti meni. Nameril sem cev... brrrr vsi bi bili popadali. Pa mi ta vrag odpove."

Ze petič je ponovil en isto. Bil je vnet borec, neuspeli ga je grizel v dno duše. Z bliskovitimi očmi je pogledoval po



Ustavodajna skupščina LRS.—Ob pričetku zasedanja—prizor izpred univerze.

tovariših, če se mu morda posmehujejo.

Veža se je bila razkadila, dim se je sukljal le pod visokim obokom. Na nizkem ognjišču je gorelo pod dvema trinožnikom, v loncih je vrel krompir. Sedeli smo na klopih, se greli in nakladali novih veja.

Gospodinja je držala Zofko med kolena in ji božala skuštrane lase. Pogled je upirala v prasketajoče plamene in poltiho pripovedovala o svojem možu.

"Dve leti bo kmalu, kar je odšel. Zdjaj leži že dva meseca v neki bolnišnici. Ne vem, kje, a biti mora zelo daleč. Pred tistem mi je po nekem tovarišu poslal pošto. Vse je na mojih ramenih. Pa ne bo dosti bolje, ko se mož vrne. Pokvarilo mu je desnico — a kaj more kmet z eno samo roko?"

Govorila je brez sledu grenkobe v glasu, kakor da je samoumevno, da jo tepe usoda. Od strani sem opazoval njen obraz. Izpod potez prezgodnje ostarelosti, se je narahlo odražala sveža podoba njene hčerke. Bilo je, kakor da med kolena drži in boža mladost. Na dnu oči so ji ždela zatirana, a nikoli dočela zatirna čustva. Iz nje so se kakor iz napol zasutega, proba kljub navidezemu malodušju še vedno porajali plahi upi v boljše življenje.

"Vi niste od tod?"

"Ne, iz doline sem."

Po njeni govorici in uglednem vedenju sem to zaslutil. Dolinska dekleta se le redko možijo v tiste hribe. Ujela je moj vprašujoči pogled.

"Omožila sem se v dolini", je dejala s troho zadrege in značilnim nasmehom, s katerim zrel človek spremlja zavoženo življenje. "Pavle, moj mož, je takrat delal pri železnici. Dober, priden, nikoli nikomur zle besede. Imela sva se rada; nisva vedela, kaj imava, ko je Pavletu iznenada umrl oče. Odšel je na pogreb, a doma so ga pregovorili, naj se vrne na posestvo. Da je prej vprašal mene, nikoli bi ne bila privolila. Nisem se bala samote in težkega dela, bala sem se pekla na zemlji. Se Pavle, edinec, ni mogel prestajati pri lastnih starših, zato je bil pobegnul... Tedaj, ko je dal besedo, ga nisem hotela zadrževati. Posestvo ni tako za nič, da se rediti šest glav živine, ne le eno kravico kot danes. A ta svet je bil najin le na tretjino, ostali dve sta si pridržali Pavletova mati in sestra. Bili smo kot tri vprege, ki vsaka vleče na svojo stran, a vse delo je ležalo le na najinih ramah. Pri hiši smo lajali drug na drugega, tudi s Pavletom sva se začela ujedati. Pa sva se ovedela, kam to pelje, neke noči pobrala svoje cunje, vse ostalo pa pustila in odšla v dolino."

Premolknila je. Zofka je bila počenila in s krepelcem grebla v žerjavico. Pred hišo je zapvila straža.

"V dolini sva morala začeti znova, a to pot je bilo težje kot prvič", je Magla znova povzela. "Pa sem vsaj v miru použila skorjico kruha. Umrla je Pavletova sestra, ki je bila kriva vseh svaj, tedaj naju je mati na kolnih prosila, naj se vrneva. Pavleta je srce zmeraj vle-

klo sem gor, tedaj se tudi jaz nisem branila. Doma, ljudem v zobe in v posmeh, težje prenašam pomanjkanje. Posestvo sva našla zanemarjeno, odprodana je bila najlepša njiva in največji kos gozda. Vendar sva upala, da bova v nekaj letih iz najhujšega..."

Nepremično je zastrmela preko ognja v sajasto steno. V malo okno nad ognjiščem je udaril veter, da da so zapele šipe.

"In hišo so vam zažgali?"

"Da. A še pred vojno. Iz starega sovraštva, ki se naju ni tikalo, je nekdo podtaknil ogenj, potem ga je vzela noč. Pavletova mati je izdihnila za opeklinami, ostala sva sama, nato pa jaz sama z otrokoma, ko je nastala vojna, in je moral Pavle k vojakom. Toliko, da sva utegnili za silo pokriti podrtji, ki je ostala."

Govorila je vedno počasneje in tiše, kakor da s srčno muko niza besedo na besedo. Pogledovala me je s kratkimi, bežnimi pogledi. Bilo ji je očitno žal, da mi je odkrila zgodbo svojega življenja. Hitela je do konca.

"Pavle je prišel na vojaški dopust, že čez tri dni je odšel v partizane. Nič mu nisem branila. Preveč sem prestala ta leta, da bi si ne želela česa boljšega. Potem so prišli — oni, da bi me odpeljali. Nisem se dala odvesti, na pod sem se vrgla in se jih otepal, otroka pa sta vpila. Posrečilo se nam je uteči skozi zadnja vrata. Naj zažgejo, sem si mislila, naj zgori! Pa nisvo zažgali, kakor da se jim ni zdelo vredno. Vrnila sem se, a živine nisem več našla. Bridko sem se razjokala, bolj iz jeze kot iz žalosti..."

Ob tem spominu sta ji dve solzi zdrknili na lice. Na skrivaj si jih je obrisala.

Gledal sem jo v žarki luči njene zgodbe. Svetla, notranje lepa na temnem ozadju siromaštva je bila bližja mojemu srcu kot rodna sestra. Izjeljal sem nekaj besed cenene tolažbe, začrtal nekaj potez svetlih upov. Ne iz dnevne literature, poizkušal sem biti človeški, domač, neposreden. In bilo mi je, kakor da si s slednjo besedo nalagam dolg za bodočnost. Ni mi bilo žal. Magda mi je verjela. Do vrta pogreznjena v trdo preteklost in sedanost kot v blato, se je oklepala še tako medlega žarka bodočnosti. Zatrjevala mi je, da ji ni zanjo, ampak samo za otroka. Vem da ni lagala, da je res tako mislila. Prav na dnu duše pa je tudi zase občutila slast svetlih obetov. Oči so se je zvedrile, tudi obraz ji je bil mladostnejši.

Povečerali smo. Na mizi je dogorevala že druga sveča. Gospodinja se je stisnila k hčerama na peč, partizani so polegli po klopih in po podu, se zavijali v odeje in lašče. Zleknil sem se za mizo, pod začrnelo podobo

svetega Jurija. Ostanek stenja je utonil v raztopljenem loju. Izba se je zavila v neprodorno temo.

Otroka na peči sta soplja glogoko, zateglo, le Magda se je nemirno prekladala. Ali so njene misli iskale iz siromaštva in nesreč v pisane obete mojih besed? V mislih sem prebiral vse daljave se je oglašil top, kakor bogastvo vtisov tistega dne. Iz jase je noč s pokom preklala na dvoje. Šum vetra v drevju je zdjaj pa zdjaj spremljalo zamolklo regljanje strojin. Ti glasovi so mi vsakokrat dražili živce, zdjaj sem jih mirno spremljal. Usoda ljudi med temi golimi stenami je vpila po boju. Boj! Boj!

Skozi vegasti pod, skozi špranje ob vratih in oknih je prihajal hlad v izbo. Treslo me je še v dremaevici. Nekdo je tiho pristopil in me pogrnil z odejo. Hvala, tovariš! Mimo oken je hodila partizanska straža.

Društveni koledar

- DECEMBRA
31. decembra, sreda — Silvestrova zabava zbora "Jadran" v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.
31. decembra, sreda — Silvestrov večer Kluba društev SDD v Društvenem domu na Recher Ave.
31. decembra, sreda — Silvestrov večer Slov. nar. doma in Kluba društev SND—Ples v obeh dvoranah SND.
JANARJA - 1948
3. januarja, sobota. — Društvo Napredne Slovenke št. 137—Ples v avditoriju SND.
4. januarja, nedelja. — 13. obletnico ustanovitve praznuje društvo Cerkniško jezero št. 59 SDZ v Slov. del. domu na Waterloo Rd.
9. januarja, petek. — Veterans Club št. 2—Ples v avditoriju SND.
10. januarja, sobota. — Glas-

Zastopniki "Enakopravnosti"

- Za st. clairsko okrožje: JOHN RENKO 1016 E. 76th St.
Za collinwoodsko in euclidsko okrožje: JOHN STEBLAJ 775 East 236 St. Redwood 4457
Za newburško okrožje: FRANK RENKO 11101 Revere Ave. Diamond 8029

TEKOM ČASA,

ko se zobozdravnik Dr. J. V. Zupnik nahaja na St. Clair Ave. in E. 62 St. je okrog 25 drugih zobozdravnikov v tej naselbini praktciralo in se izselilo, dočim se dr. Zupnik še vedno nahaja na svojem mestu. Ako vam je nemogoče priti v dotiko z vašim zobozdravnikom, vam bo Dr. Zupnik izvršil vsa morebitna popravila na njih delu in ga nadomestil z novim. Vam ni treba imeti določenega dogovora. Njegov naslov je

DR. J. V. ZUPNIK
6131 ST. CLAIR AVE.
vogal E. 62nd St. vhod samo na E. 62 St.
Urad je odprt od 9.30 zj. do 8. zv.
Tel.: EN 5013

KADAR POŽELITE OKUSNO PIVO, VINO, ALE ALI MEHKO PIJAČO, POKLIČITE

"C" Charley's - 677 E. 185 St. - KE 4530

Najstarejša prodajalna pijač v Euclidu.
POSTREŽBA JE VEDNO PRVOVRSTNA IN ZADOVOLJIVA

bena Matica—Ples v avditoriju SND.

11. januarja, nedelja. — Ples društva "Vipavski raj" št. 312 SNPJ v Slov. del. domu na Waterloo Rd.

11. januarja, nedelja. — Ples in igra dramskega društva "Naša zvezda" v Slov. društvenem domu na Recher Ave.

16. januarja, petek—Comrades št. 566 SNPJ—Ples v avditoriju SND.

17. januarja, sobota. — Glas clevelandskih delavcev S.D.Z. —Ples v avditoriju SND.

18. januarja, nedelja. — American Russian Club—Konzert v avditoriju SND.

23. januarja, petek. — Cavalier Club—Ples v avditoriju SND.

FEBRUARJA

14. feb. 1948, sobota. — Valentine ples priredi pevski zbor "Triglav" v Domu zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave.

Dela za moške

TOOL MAKERS & MACHINE MEN
Morajo biti izurjeni na delu za orodje.
Kinzig Tool Co.
1966 EAST 66th ST.

Dela za ženske

Išče se gospodinja
za dvoje otrok brez matere; mora imeti rada otroke in ostati preko noči. Ima gotov dan prost vsak teden. Dobra plača. Pokličite
Montrose 651 J

Šivilje
za predelavanje in popraviljanje. Izurjene na suknhaj in suits. Stalno delo. Tedenska plača.
MARY LOUISE, Inc.
1244 HURON RD.

MOTION PICTURE CO. ima službo za stenografko; 40 ur, 5 dni tedensko; prijetne delovne razmere; sprejme se začetnico. Tedenska plača. Zglasite se osebno 29. decembra. Universal International Film Exchange, 2342 Payne Ave., Cleveland, Ohio.

Tipkarica
in za splošno delo v pisarni. Tudi knjigovodkinja. Stalno, dobra plača. V downtown okolici.
PR 3525

Išče se žensko
za splošna hišna opravila; mora imeti rada otroke. Nov dom, ima privatno sobo. Dobra plača. Warrensville-Cedar okolica. Silsby-Bellvoir bus. — YE 7966.

Razno

2 opremljeni sobi
se odda v najem poštenim in mirnim moškim.
Vpraša se na
1328 E. 55 St.

VAS MUČI REVMATIZEM?

Mi imamo nekaj posebnega proti revmatizmu.
Vprašajte nas.
Mandel Drug
slovenska lekarna
15702 Waterloo Rd.



Oblak Mover

Sé priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

John Oblaka
1146 East 61 Street
HE 2730

Miles Ave. Radio Service
12703 MILES AVE. — DI 8333
WM. G. MITCHELL, lastnik
Izvršimo vsakovrstna popravila na radio aparatih vseh izdelkov. Zelimo vsem srečno novo leto!

Dajte vašo obleko očistiti in zlikati
South End Dry Cleaning & Tailoring
12715 MILES AVE. — BR 0319
Tudi zakrpano obleke, da so kot nove.

PRODA SE POHIŠTVO
ZA KUHNJO IN SPALNICO,
kjer se dobi tudi sobe v najem.
Vprašajte na
1168 Norwood Rd.

POHIŠTVO
popravimo in nanovo tapetiramo na vašemu domu. Damo nove trivrstne vzmeti in dobro napolnjene sedeže, itd. Pokličite
SW 6890
1142 E. 66 St.

SREČNO NOVO LETO VSEM!

JACK HABER
Cleveland's Friendliest Dealer
7224 Euclid Ave.
HEnderson 4525

HARMONIKE
vseh vrst slovenske in nemške ter kromatične ali klavirske izdelujem in popravljam po zmernih cenah
VSE DELO JE JAMCENO
Se priporočam
ANTON BOHTE
R. D. 2, Clymer, Pa.

AUGUST KOLLANDER
v Slov. Nar. Domu,
6419 St. Clair Ave.

POŠILJA DENAR v Jugoslavijo, Trst, Gorico, Avstrijo, Italijo in druge kraje; vsaka pošiljatev je jamčena;

PRODAJA ZABOJE za pošiljanje hrane in obleke v staro domovino in sprejema tudi zaboje za odpošiljanje v stari kraj.

Pri Kollanderju boste vedno dobro postreženi.

GAS

CALCINATOR
Automatic DISPOSAL UNIT



GAS
ODORLESS
ECONOMICAL
SANITARY
MODERN

See this new, completely automatic, on-the-spot refuse disposal unit. Takes garbage and other household waste, paper, wrapped, wet or dry. Dehydrates wet material—consumes little useful fertilizer ash. Handsome, compact, easily installed in kitchen, basement or utility room. Come in today!
Oblak Furniture
6612 ST. CLAIR AVE.
HEnderson 2978

Uncle Sam Says



Why not step on your own personal security self-starter to make 1948 the best year in your life? When you sign up to buy United States Savings Bonds through automatic payroll savings right where you work, or the Bond-A-Month Plan where you bank, you're adding money that grows to your income. Those dollars you put aside, before they have the chance to sprout wings and fly away, are sure to come in handy later on—to buy a home for your family, an education for your children, or years of leisure for yourself. And, best of all, you'll be getting back more than you put in—\$100 at maturity for every \$75 invested today. U. S. Treasury Department

PREŽIHOV VORANC:

Jirs in Bavh

(Nadaljevanje)

Skoki mene so drveli novi, nepoznani vtisi. Okolica, cesta, Nemeč, Jud, Lah, roparski križ, štibernica—vse to me je popolnoma priklenilo nase, da nisem pri tem na vola niti mislil.

Sejmarjev se je polasčala razposajenost.

"Bo . . ." so bodreče gledali drug drugega.

"Obeta se . . ."

Kajzar Janet iz naše fare je pripodil mimo par juncev v jarmu. Junčka sta bila majhna in drobna, komaj kos jarmu. Takoj so objestni sejmarji padli po njem:

"Koliko pa linata čez deset?" Janet je molčal.

"Paži, da ti ne pobegneta skozi jarem!" je vpil za njim Galuf. Ko je že izginil za ovinkom, so nekateri še rekali:

"Živinski maternik!" Janet je imel malo kajžico in se je preživljal z vožnjo iz grofovskih lesov.

Naša dolina se je začela stekati v drugo, širšo, svetlejšo dolino, nad katero je s hriba kraljeval mogočen grad. Že od daleč smo opazili nepretrgano procesijo živine, vozov in ljudi, ki se je vila po cesti te doline. Naša cesta se je zganila:

"Štajerci . . ."

"Ali vidiš? Cele trope ženejo . . ."

"Vidim! Najbolje bi bilo vrtniti se . . ."

Prejšnja razposajenost je mahoma minila. Očetovo lice se je nagubalo; ob pogledu na štajersko cesto so se njegovi načrti rušili v prah. Tudi jaz sem se nalezl njegove očitne malodušnosti.

Toda zdaj ni bilo več časa za razmišljanje. Že nas je požrla sejmska procesija nasprotne ceste. Neprijetne misli so utonile v splošnem trušču. Nisem se še dobro zavedel, že smo stali pred dravskim mostom sredi velikanske gneče.

"Mitnica . . ."

Pred utico sta stala dva rejena gospoda in dva žandarja. Oče je moral plačati mostnino.

"Roparski križ . . ." je vzdihnilo skozi gnečo.

Potem nas je pogoltnil drveči tok, ki se je stekal čez most. Njegova vrtnčasta naglica mi ni dala, da bi bil napasel svojo

radovednost na svetli, valujoči površini Drave. Ujel sem le nekaj besed iz okolice:

"Nemca ne bo, Drava še ni rjava, ne taja se še sneg v zgornjih krajih."

Na drugi strani se je struga razlila v široko jezero vršičega in pisanega sejma, v jezero ljudi, živine, štantov, izložb, iz katerega je piskalo, žvižgalo, mukalo, hreščalo. To jezero nas je potegnilo do pravega sejmišča. Pred vhodom zopet gospodje v gosposkih suknhaj in žandarji z bajoneti.

"Sejmnina . . ."

Oče je moral zopet plačati.

"Roparski križ . . ." se je znova zarogalo izpod neba.

Sele na odkazani staji smo se oddahnili.

Tako sem prišel prvič v življenju na sejem, kjer sem dobil prve bridke vtise iz tega sveta, ki sem si ga od daleč, z našega samotnega hriba, predstavljal bleščečega, dobrega, prav takega, kakršno je bilo sončno obzorje sinjih daljav, zastrtih s tenčico tajinstvenih mrež. Do takrat še namreč nisem bil prestopil mej domače fare in pot do cerkve in šole je bila moja najdaljša pot. Toda že moj prvi korak čez to mejo je razblinil mojo rosno mladostno domišljijo in razkril čisto drugačno vsebino sveta in življenja.

Na sejmišču smo z Galufom navstric privezali. Galuf je kmalu odšel, čes da gre pogledat, kakšen je položaj, oče pa se je usedel s prižgano čedro na ograjo in čakal kupca.

Začal sem prodajati zijala. Na sejem sem odšel z neko zmagoslavno zavestjo, da se bo vse zgodilo, kakor si želimo, da se bo kupčija kar sama od sebe završila. Že gredoč je v to upapolno zavest kanila grenka kapljica spoznanja, na sejmu samem pa je to spoznanje narasčalo kakor plaz. Pričakoval sem, da bodo kupci očeta kar oblegali, sedaj pa sem spoznal, da sva se z očetom in z najinimi volmi v tem šundru potopila v popolno brezpomembnost. Mimo so se prerivali ljudje, kričeč ali zamišljeni, toda nihče se ni zmenil za naju, Jirs in Bavh, ki sta se mi dotlej zdela največičastnejša vola na svetu, sta se nenadoma ponižala do

neznanih bitij, ki jih ni nihče opazil. Sejmarski vrišč, ki mi je polnil glavo, se je vedno manj dotikal srca; naposled me je začelo zebsti in poln malodušnosti sem se začel stiskati med voli, da z njimi delim usodo in se skrijem pred svetom. V edino uteho mi je bilo, da tudi Galufovih volov nihče ni kupoval, čeprav sta bila nekoliko večja od naših.

Oče se je bodril s srepim glasom:

"Prezgodaj je še, pravega kupca še ni!"

Medtem se je vrnil Galuf.

"Laha ni, Nemeč je, ali še ne kupuje!"

"Kako kaže?" je vprašal oče.

"Dozdaj je vse smrkavo!"

Nato je Galuf zopet izginil, pa se je kmalu spet vrnil z novico:

"Kranjec je tukaj!"

"Potem bo sejem slam!" se je vmešal prodajalec, ki je imel privezano na naši strani. "Kranjec slabo plačuje."

Medtem se je oglašil prvi kupec.

"Koliko?" je vprašal na dva koraka razdalje.

"Tri in pol!"

Kupec se je z zaničljivim nasmehom obrnil dalje. Očetova čedra je zacvilila. Nekdo, ki je stal poleg, je rekel:

"Boste morali malo nižje spustiti."

Nato je priropotal Zadih.

"Boste gnali domov, Juda namreč ni!"

Škodoželjnost se mu je poznala na obrazu.

"Bomo pa gnali!"

Med stajami je završčalo:

"Nemeč gre . . ."

Oče je skočil z ograje in se postavil k voloma. S pridržano sapo sem zapazil, da se nam bliža gruča v zelenkaste jopiče oblečenih sejmarjev, eden med njimi je bil visok in rdečeličen, z gorjačo v rokah. Toda gruča se ni nikjer ustavila in zdelo se mi je, da našega para niti pogledala ni. To je moja malodušnost zopet povečalo. Tak je torej Nemeč . . .

Po malem se je tudi oče izgubil po sejmišču. Pred odhodom mi je zabičeval, naj kupcem cenim tri in pol. Ostal sem sam z Galufovo deklino. Ta je že nekje dobila cukrčke in jih zobala. Dala jih je tudi meni prgišče in vprašala:

"Koliko boš pa dobil napitnine, če prodata?"

Prvič v življenju sem čul besedo napitnina. Zato mi je morala razložiti.

"Jaz dobim kovača."

"Jaz pa obleko," sem se hotel pobohati.

"To ni isto, kar je napitnina. Napitnina je posebej!"

Čudno se mi je zdelo, da mi oče te pravice ni sam razodel.

Kakor hitro se je vrnil, sem ga vprašal. Oče se je kisto držal, kakor bi hotel reči: Kdo pa ti je to obesil? Tu se je vmešal Galuf:

"Bomo videli, ako prodamo!"

Čas je hitel in mi še nismo imeli kupca. Oče ni več zdržal pri staji; venomer je hodil gledat po sejmu in se nemiren vračal.

"Mrtvo, mrtvo . . ."

Tudi drugi sejmarji so soglašali:

"Mrtvo, mrtvo . . ."

Vrišč se je stopnjeval, od sonca razgreto ozračje se je napejnalo. Tu in tam je buknil velikanski polom, posebno pri kravčevem oddelku, kjer so kupovali Štajerci.

Dva kupca sta se medtem zanimala za naš par. Eden je samo pobrel s palico po stegnih in nato odvil v glavo ter brez besede izginil. Drugi je vprašal za ceno in ko je čul, je rekel:

"Če dobite dva in pol, zahvalite boga."

Potem smo imeli pred kupci mir. Očividni neuspeh je očeta zelo potlačil in postal je čisto siv. Galuf pa se ni zmenil. Seveda, on je trdneje stal; imel je poln hlev živine in ga razmere niso tako silile. Primanjkovalo mu je samo krme.

Krog nas se je zbrala gruča prodajalcev in začela razgovor.

"To bi moralo biti drugače urejeno. Moralo bi iti iz ene roke kar v drugo, brez mešetarjev . . . Vsega so krivi mešetarji . . ."

Preklinjali so gospodo in bi-riče.

"Poglejte," je dokazoval oče.

"Jaz sem ubog najemnik in imam vsaka tri leta, ako gre po sreči, kak rep na prodaj. Sedaj sem prišel sem, kupil živinske potne liste, plačal mostnino, plačal sejmnino, izgubil ves dan in vse zastoj . . ."

Sovražni pogledi so štrkali izpod čel. Tam izpred vhoda so se zasvetili žandarji.

"Poglejte okrog sebe . . ."

Je svarilno šepnilo.

Pogledi so se osredotočili v to

smer. Nekdo je uporno rekel: "Kaj pa nam morejo . . . mi smo tisti, ki jih redimo!" Toda njegov glas se je že izgubil v molku.

Pod temi vtisi je sejem zame izgubil vso prejšnjo sanjavo privlačnost in pestrost in začel sem ga sovražiti. Najrajši bi se bil takoj vrnil domov. Sejem me je prevaral, spravil me je ob velikončno obleko, ob vse užitke, in to spoznanje me je napolnjevalo z gnevom. Pod težo teh občutkov sem se zopet zblížal z Jirsom in Bavhom, od katerih sem se bil pod vplivom kupčevalskih in sebičnih misli že čisto oddaljil. Pri tem sem bil popolnoma spregledal, da je že čez poldne in sem pozabil na glad. Zmotil me je Galuf, ki je nama z očetom prepustil voli.

"Moram dobiti kaj toplega! Potem gresta pa vidva in bom jaz varoval."

Tedaj sem se spomnil, da je pred odhodom mati naročala očetu:

"Ne pozabi mu kupiti mesa!"

Pri nas je bilo meso štirikrat na leto na mizi, zato ni bilo nobeno čudo, če smo ga posebno častili. Toda tudi danes mi je sejem ta užitek požrl. Oče je koj za Galufom izginil in se vrnil s štruko belega kruha.

"Ker nisva prodala, bo to najino kosilo . . ."

Meni je odlomil večji kos, manjšega je vtaknil v žep, izvelel pa je kos domačega kruha in ga začel tesati. Navdajala me je grenkoba, da mi niti pogača ni teknila, toda razumel sem, da mora biti tako.

Ko se je Galuf vrnil, sem pogačo že zmulil.

"Zdaj pa vidva pojta. Pri 'Zadenvoglu' dajejo danes velike porcije in poceni."

"Ne bom šel. Imela sva s seboj in sva že pojedla . . ." se je izvijal oče.

Galuf je prozorno molčal, njegova deklinja pa se mi je obilzovala:

"Jedla sva svinjsko pečenko. Ko bi ti vedel, kako je bila dobra . . ."

Advertisement for Grand Two-Oven Capacity in a Standard Size Gas Range. Includes image of the range and text: 'AT LAST TWO-OVEN CAPACITY in a Standard Size GAS RANGE. Here, indeed, is the range you have been waiting for—the range that has everything! No more waiting for the roast to come out of the oven before you can put in the casserole dish or the biscuits. In the separate Meat Oven whole roasts, whole hams, whole chickens are broiled, or barbecued, to perfection, leaving the entire capacity of the big (18-inch wide) bake oven free for biscuits, cakes, pastries, casserole dishes, etc. OTHER GRAND Features: Fiberglass insulation; Charcol-ator Broiler; Automatic Oven Control; Divided Cooking Top; Safe-Tec-Kee Burners; two Utensil Drawers; gleaming white Porcelain Enamel. See them all — compare — before you buy a range of any kind. GAS RANGES FOR CITY GAS AND LP "BOTTLE" GAS. OBLAK FURNITURE 6612 St. Clair Ave. HE 2978

Advertisement for Mary (Minka) GERL. Text: 'V blag spomin ob 9. obletnici odkar je umrla naša ljubljena nepozabna hčerka in sestra Mary (Minka) GERL. Zatisnila je svoje blage oči dne 28. decembra 1938. Že je 9 let minilo, odkar si zapustila nas, črna zemlja Te pokriva, a mi Te pogrešamo vsak čas. Tvoj duh pa biva vrh višave, kjer ni skrbi in ne solza, tam sreče sonce Ti ne vgasne v objemu večnega Boga. Žaljuča mati, sestra in bratje. Cleveland, Ohio 29. decembra, 1947

Advertisement for ENAKOPRAVNOST. Text: 'CLEVELAND JE SLOVENSKA METROPOLA V AMERIKI. V Clevelandu so naseljeni Slovenci, oziroma Jugoslovani iz vseh delov Slovenije in sploh Jugoslavije. V Clevelandu izhaja slovenski list ENAKOPRAVNOST ki prinaša dnevno zanimive novice iz vseh delov sveta. Enakopravnost 6231 St. Clair Ave. Cleveland 3, Ohio

Čez nekaj časa smo se začeli odpravljati. V zadnjem hipu je še Zadih pridirjal nad očeta: "Imam kupca, daj jih izpod tri!" "Ne dam!" "Kesal se boš . . ."

Pot iz sejmišča skozi trg se je neznansko vlekla. Glasne skupine sejmarjev so zastavljale pot, barantale na cesti pred štanti, se prerivale in vpile. Kramarji so razsajali kakor besni, pred gostilnami so se zgrinjali razgreti pivci, iz gostiln se je razlegal glušeč hrup glasov, vpitja, petja, smeha, godbe, v zraku se je zgoščal duh po vinu in pečenju. Vmes je mukala živina in so odmevali udarci. Za plotom je jokala kmetica.

"Prepoceni si prodala . . ."

Čez cesto je dirjal kmet za kupcem:

"Naj bo, dam za dve in pol."

Nato so zatleskale dlani, a že je prodajalec zaklel.

"Zavrgel sem se, ali kaj si hočem . . ."

Poln grenke trme sem opazoval sejmsko vrtenje in čim dalje za nami je ostajal sejmski odmev, tem laže mi je bilo pri sreju. Na mostu je moral oče

zopet odrajtati mostnino. Onstran je Galuf tiščal v občestno gostilno. Mene je pekla žega, toda oče se je branil.

"Slabo smo opravili, gredoč so dobri studenci," me je tolažil.

S težkim srcem sem šel mimo nje. Bil sem truden, zbit duševno in telesno. Vse, kar je bilo lepega, je ostalo v brezdušnem sejmskem goljufije. Počasi sem se vračal na stari tir, sprijaznjeval sem se z mislijo, da gonomo domov, počasi sem delal nejasne zaključke in zidal nove nade, iskal novega izhoda.

"Mogoče bo prihodnjič sejem srečnejši . . ."

(Dalje prihodnjič)

Advertisement for Domači mali oglasnik. Includes listings for GOSTILNA HECKER TAVERN, Frank Mihčič Cafe, Mike's Cafe, Frank J Novoselec, Blue Dine Cafe, AVTOMOBILSKA POSTREŽBA, Re-Nu Auto Body CO., Elyria Auto Repair and Welding, Superior Body & Paint Co., E. 61st St. Garage, HERMAN'S TEXACO SERVICE, DANICA'S CAFE, JOE SUSTARSIC, CVETLIČARNE, Jeleric Florists, RAZNO, JIM OKORN, Parker Hardware, ANTON HIBLER.